

MELDCODE**Huiselijk geweld of kindermishandeling**

20150824

Het bestuur van Steunpunt GGZ Utrecht, overwegende

- dat Steunpunt GGZ Utrecht verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij Steunpunt GGZ Utrecht op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat Steunpunt GGZ Utrecht een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen Steunpunt GGZ Utrecht werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat Steunpunt GGZ Utrecht in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex-) partners gezinsleden, familieleden en huisvrienden;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;
- dat onder medewerker in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor Steunpunt GGZ Utrecht werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs/training, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de medewerker zijn (professionele) diensten verleent.

In aanmerking nemende de Wet bescherming persoonsgegevens; de Wet op de jeugdzorg, alsmede de Jeugdwet; de Wet maatschappelijke ondersteuning en overige wetten die in verband met de omgang met persoonsgegevens op de betreffende organisatie van toepassing zijn]; het privacyreglement van Steunpunt GGZ Utrecht.

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

1. STAPPENPLAN BIJ SIGNALLEN VAN HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Meldcode in relatie tot het beroepsgeheim en de meldrechten kindermishandeling en huiselijk geweld

De twee wettelijke meldrechten voor huiselijk geweld en voor kindermishandeling bieden alle medewerkers met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt. Zie voor de wetteksten artikel 53 lid 3 Wet op de jeugdzorg en artikel 21d lid 3 Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze beide wettelijke meldrechten maken een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering. De stappen van de meldcode beschrijven hoe een medewerker met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige wijze om gaat met deze meldrechten.

2. VERDELING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR HET ZETTEN VAN DE STAPPEN EN HET BESLISSEN OVER HET AL DAN NIET DOEN VAN EEN MELDING

Het zetten van de stappen van de meldcode is een verantwoordelijkheid van de organisatie als geheel. Van alle medewerkers, inclusief vrijwilligers/ervaringsdeskundigen/stagiaires, die worden ingezet in directe cliëntcontacten, wordt verwacht dat zij stap 1 en 2 zetten/kunnen zetten van het hieronder beschreven stappenplan. Stap 3 tot en met 4 wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de direct leidinggevende. Stap 5 kan allen gezet worden na overleg met en door de manager/directeur van de organisatie. De manager van de organisatie treedt op als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling, op wie een beroep kan worden gedaan voor advies en ondersteuning bij het zetten van de stappen van de meldcode.

3. VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN Steunpunt GGZ Utrecht

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van Steunpunt GGZ Utrecht er zorg voor dat:

- er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de medewerkers kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zonodig acties in gang worden gezet om de kennis en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

4. STAPPENPLAN BIJ SIGNALLEN VAN HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

STAP 1: IN KAART BRENGEN VAN SIGNALLEN

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van een signaleringsinstrument als uw organisatie daarover beschikt.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde medewerker.

Kindcheck

Vraag uw cliënt of er minderjarige kinderen aan zijn zorg zijn toevertrouwd, in alle gevallen waarin zijn medische conditie of andere omstandigheden een risico vormen op een bedreiging in de ontwikkeling of de veiligheid van deze kinderen. Indien er kinderen zijn die van de cliënt afhankelijk zijn, leg dan in uw dossier vast:

- het aantal en de leeftijd van de kinderen;
- of de cliënt de zorg voor de kinderen deelt met een (ex-) partner of met een andere volwassene.

Oudersignalen

Hebt u zelf geen contact met de kinderen van uw cliënt, legt dan uw eventuele 'oudersignalen' vast als de lichamelijke of geestelijke conditie of andere omstandigheden, een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen die van de cliënt afhankelijk zijn. De stappen van de meldcode zijn ook van toepassing op deze 'oudersignalen'.

Signalen van geweld door een medewerker in een zorg – of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een medewerker ten opzichte van een cliënt of een leerling, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Signalen van geweld tussen cliënten of tussen leerlingen

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen cliënten, zoals bijvoorbeeld geweld tussen bewoners van een instelling, tussen bewoners van een gezinshuis, of tussen leerlingen op school, vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Uw signalen meldt u bij de leidinggevende of de directie. Op deze regel geldt één uitzondering: de signalen van mogelijk geweld vallen wel onder de meldcode als het geweld zich afspeelt tussen partners die beiden cliënt zijn van de instelling, bijvoorbeeld als zij als echtgenoten of partners samen wonen in een verpleeghuis, een gezinshuis of in een andere instelling.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat uw cliënt of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de Raad voor de Kinderbescherming of met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of de politie vragen om hulp te bieden.

STAP 2: COLLEGIALE CONSULTATIE EN ZO NODIG RAADPLEGEN VAN HET ADVIES- EN MELDPUNT KINDERMISHANDELING, HET STEUNPUNT HUISELIJK GEWELD OF EEN DESKUNDIGE OP HET GEBIED VAN LETSELDUIDING

Bespreek de signalen met een deskundige collega en zo nodig in de intercollegiale cliëntbespreking binnen het Steunpunt GGZ Utrecht. Vraag zo nodig ook advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, aan het Steunpunt Huiselijk Geweld of aan een forensisch geneeskundige, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel.

Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's van vervolgstappen

Is er binnen uw instelling onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eerge relateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, vraag dan altijd advies aan het Advies – en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld over uw vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig af te kunnen wegen.

Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het cliëntdossier.

STAP 3: GESPREK MET DE CLIËNT

Bespreek de signalen met de cliënt.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de cliënt, raadpleeg dan een deskundige collega en/of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

1. leg de cliënt het doel uit van het gesprek;
2. beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
3. nodig de cliënt uit om een reactie hierop te geven;
4. kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de cliënt, is alleen mogelijk als:

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact met u zal verbreken en dat de cliënt daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

STAP 4: WEEG DE AARD EN DE ERNST VAN HET HUISELIJK GEWELD OF DE KINDERMISHANDELING EN VRAAG IN GEVAL VAN TWIJFEL ALTIJD (OPNIEUW) ADVIES AAN HET ADVIES – EN MELDPUNT KINDERMISHANDELING OF HET STEUNPUNT HUISELIJK GEWELD.

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van het advies van de aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling binnen Steunpunt GGZ Utrecht. Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) het Advies – en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld. Zij bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

STAP 5: BESLISSEN: ZELF HULP ORGANISEREN OF MELDEN

De beslissing over zelf hulp organiseren of melden wordt in alle gevallen na overleg met en door de manager/directeur van Steunpunt GZ Utrecht.

Hulp organiseren en effecten volgen.

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u uw cliënt en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden en bespreken met de cliënt

Kunt u uw cliënt niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meld uw vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld; -
- sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is; -
- overleg bij uw melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw cliënt en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met uw cliënt (vanaf 12 jaar) en of met de ouder (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is).

1. leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
2. vraag de cliënt uitdrukkelijk om een reactie;
3. in geval van bezwaren van de cliënt, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
4. is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw cliënt of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
5. doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de cliënt of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de cliënt over de melding kunt u afzien:

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;

- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact met u zal verbreken.

6. RELEVANTE ADRESSEN

Veilig Thuis

Gaat het bij je thuis niet goed? Heb je zorgen over de veiligheid van iemand in je omgeving?

Bel dan met Veilig Thuis. Ook als je twijfelt.

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling:

- bij acute situaties en crisis;
- voor een snelle eerste inschatting van de veiligheid;
- voor advies en ondersteuning bij ernstige zorgen;
- voor advies bij en het melden van kindermishandeling of huiselijk geweld.

0800 2000

Is er direct gevaar? Bel dan 112!

Je kunt bij Veilig Thuis terecht voor informatie, advies en hulp, om zorgen te bespreken en eventueel een melding te doen. Als je twijfelt bel dan voor advies. Dat mag ook anoniem. Want anders gebeurt er niets en gaat het geweld gewoon door.

Veilig Thuis is er voor iedereen. Voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Ook leerkrachten, huisartsen en andere professionals kunnen contact opnemen met Veilig Thuis om advies te vragen, zorgen te bespreken of een melding te doen. Als er direct iets moet gebeuren is Veilig Thuis ook buiten kantooruren bereikbaar.

Veilig Thuis heeft één algemeen (landelijk) telefoonnummer (0800-2000). Bellers worden door het inspreken van hun woonplaats doorgeschakeld naar de juiste regio.

In de regio Utrecht hebben 28 gemeenten gezamenlijke afspraken gemaakt over de organisatie hiervan. Dit zijn de gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Weesp, Wijdemeren, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist.

Adressen SAVE-teams provincie Utrecht

SAVE-teams Utrecht Stad SAVE-team Zeist & de Bilt SAVE-team Wijdemeren & Weesp SAVE-team Utrechtse Heuvelrug SAVE-team Bunnik & Wijk bij Duurstede SAVE-team Woerden SAVE-team Stichtse Vecht SAVE-team de Ronde Venen	Telefoon [030] 242 78 00 Bezoek- en postadres: Tiberdreef 8, 3561 GG Utrecht
SAVE-team Houten SAVE-team Nieuwegein SAVE-team IJsselstein SAVE-team Lopik & Vianen	Telefoon [030] 600 77 00 Bezoek- en postadres: Graaf Karellaan 1 - 35, 3434 DT Nieuwegein
SAVE-team Leusden & Woudenberg SAVE-teams Amersfoort SAVE-team Baarn, Bunschoten, Eemnes SAVE-team Soest	Telefoon [033] 422 60 00 Bezoek- en postadres: Stadsring 179, 3817 BA Amersfoort
SAVE-team Veenendaal-Zuid & Rhenen SAVE-team Veenendaal-Noord & Renswoude	Telefoon [030] 600 77 00 Bezoekadres: Buurtlaan Oost, 3902 DB Veenendaal (inpandig bij Youké)

MOVIERA Utrecht

U bent op zoek naar informatie of hulp vanwege huiselijk geweld?

Moviera heeft verschillende soorten hulp in huis.

030 - 259 98 14

<http://www.moviera.nl/>

- U kunt bellen voor informatie, advies of een persoonlijk gesprek.
- U kunt meerdere keren bij ons op gesprek komen, eventueel samen met uw partner (**ambulante hulp**).
- Als u niet langer meer thuis kunt blijven, omdat u daar niet veilig bent, kan Moviera u helpen met het vinden van een opvangplek, hier of ergens anders in Nederland.
- U kunt ook via onze website hulp vragen door het **contactformulier** in te vullen.

